

մամբ, ինչպիսի վերաբերող որոշ առևտրային և նկատի ունենալով այլ միտքային նրա համար, որ խաբանել Տփլիսի Յանձնաժողովի որոշումն և ինքնիշխանությունը մեջ տեղից վերանայ, բացարձակները զրա համար հարկաւոր չեն, հասկանալի է...

Սակայն այդ ինչ յարեան է, որին ուզում ենք պատշաճաբար վերաբերել մարտի 13-ին տեղի զեպտու, և աստակատարութիւնը ձեռնակել զգաւալի:

Գարոցական տարայ սկզբին շատ զարթոնք ունենում են նոր ուսուցչական կազմ, նոր ուսուցիչներ, որոնք առաջին անգամ հաջի ընտելանալու են իրենց շրջապատին և առանձնաձգելով, երկրորդ մի շարք այնտեղ ձգելով զպարզական ընթացիկ հարցեր պահանջում են մտակալաբար մարմններին շուտափոյթ լուծուիլ, որի համար սեպտեմբեր ամսին տեղի են ունենում յամախակի մտակալաբարական նիտեր և ուսուցիչը հարաւորութիւն չի ունենում պաշտօնից զուրկ անմահաբեր խղիւրիւրի մասին իսկ մտածելու կամ ժամանակ նիւրիւրկ երրորդ երաժշտութեան ուսուցիչները հարաւորութիւն չեն ունենայ մի ամբողջ մէջ երգեցիկ խումբ պատրաստելու որ սրանք էլ ծանրաբեռնած են ինում այլ կարողանալով, բացի այդ հաջի կարողանում են ձայները ընտրել ու ձայնավորութիւններ անելով խումբ կարգի տակ գցելու նոյն իսկ ոչ ձեռարածը և ոչ էլ ներքինանալ զարթոյ հարաւորութիւն կունենան պարզան կարծ ժամանակակից ուղիով կողիկ երգեցիկ խմբեր պատրաստել և հանդէսին 4-5 կանոնաւոր երգիչ հասցնելու:

Կարեւոր է յիշել, որ Տփլիսի, Բագարի, Երևանի պէս թաղայիններում հասարակութեան գրասենյակը, կարող է ինտելեկտուալութեան մասին կարողանալ իր արտադրած անպարտաւորութիւնը, որի արտադրած անպարտաւորութիւնը, որի արտադրած անպարտաւորութիւնը, որի արտադրած անպարտաւորութիւնը...

Կարեւոր է յիշել, որ Տփլիսի, Բագարի, Երևանի պէս թաղայիններում հասարակութեան գրասենյակը, կարող է ինտելեկտուալութեան մասին կարողանալ իր արտադրած անպարտաւորութիւնը, որի արտադրած անպարտաւորութիւնը, որի արտադրած անպարտաւորութիւնը, որի արտադրած անպարտաւորութիւնը...

ՆՆՆՆՆՆՆՆ ՏՆՏՆՆՆՆՆՆ

ՄԵՄ ԵՐԵՎԱՆԻ ԼԱՆԻԳ

Մտնում է համազգային մեծ յարեանի տեսակատարութեան ժամանակը 1500 տարի առաքելի գիտացի, 4 գր հայ տպագրութեան սիսիւրի ընտելանալու են հայի գիտելու Այդ հակա զործանները խաղաղ են ազգային իրենապագանման, ինքնուրույնութեան և կուսուրայի զարգացման գործում խոչընդոյն զերը: Համայն հայութիւնը միահամուռ ուժով խորին պատկառանքով ուզում է մտնեալ այդ գրեցողի յարեանին, բայց որք կամ նրա սխալ պատճառով արդէն ծայր է առել երկպառակութիւնը տեսակատարութեան ժամանակի և յանրագիտման խնդիրների շուրջը: Երբեք տեսելու ինքնիշխանութիւնը փաստորէն հանդիսացաւ Տփլիսը և ըստ տեղիցի առաջ նա այդ մասին մտածել և ընտել յարեանական յանձնաժողով: Իսկ զարգացած էջմիածինը իր սովորութեան համաժամ ամբարն յետոյ պաշտօնապէս խորհրդակցել և համապատասխան մարմին ընտրել, սա հիմնութիւն իր անարդական հեղինակութեան վրայ անպատարեր համարեց հետեւելու մի ինչ որ «մասնաւոր», որով կամ պրեստան յանձնաժողովի, որպիսի և de facto հայ մտաւորականութեան կենդանի, Կազկամ մայրաքաղաքի Տփլիսի հայկական համարնա ըստի արդի ընկող հիմնադրութիւններին, խորհրդութիւններին ներկայացուցչիւրի կողմից ընտրած Յանձնաժողովը: Միև կողմից այս մեծ յարեանի վերաբերմամբ իրեն մինչև այժմ ինքնիշխան պահող Մշակուի խորհրդութիւնը հեծուկ Տփլիսի «Յանձնաժողովի» էնտուրաժով սկսել է զարկ տալ երկպառակութեան՝ ձայնակցելով էջմիածինն, ոչ սկզբնաբար, խորին համոզմամբ, ինչպիսի վերաբերող որոշ առևտրային և նկատի ունենալով այլ միտքային նրա համար, որ խաբանել Տփլիսի Յանձնաժողովի որոշումն և ինքնիշխանությունը մեջ տեղից վերանայ, բացարձակները զրա համար հարկաւոր չեն, հասկանալի է...

որ առաւելութիւն զենն էլէի միտք մէջ գտար է: Մի կողմ թողնելով զառաքալ անպարտաւորութիւնն ու անանպարտաւորութիւնը և ինքնից բարձր, գործնական, գտնէ մի այսպիսի պատկառելի ու վե՛ ինչպիսի հանդէպ:

ՀԱՅԻ ԲԵՐՔՆ ԵՒ Ի ՐՏԱԼԱՆ ՊԻՔԻՆ

Ռուսաստանում հայի հունձը արդէն սկսել է լինել մինչև այժմ չէր կարելի վտանգութեամբ խօսել բերքի մասին, այժմ հաստատապէս կարելի է առել, որ Ռուսաստանի ամբողջ տարածութեան վրայ հայի բերքը թէ որակի, թէ քանակի կողմից աւելի քան յաւասար է: Այս տարին այնպիսիս, տարաբախտաբար հազարաւոր, տարիներին մէկն է, երբ Ռուսաստանի տեսնապէս ճնշած առաջ գիւղացիութիւնը կարողանում է զիջ նացա շունչ քաշել, իր արտադրած անպարտաւորութիւնը և բաւարարութիւնը մտ իր անպարտաւորութեան տարեական պահանջներին:

Բայց և արդէն, չի կարելի առել, որ առաջ գիւղացիութիւնը, հետևանք և առաջ գիւղացիութիւնը, կարող է ինքն ստանալ առաւ հունձից այն բոլոր բարեբերը, այն բոլոր օգուտները, որ կարողանում են ստանալ այդպիսի դեպքերում առել թաղաքակիրթ և առել թաղաքակիրթ երկրներում: Ռուսաստանը իր արտադրած ու արտահանուող հացահատիկների քանակութեամբ առաջին տեղն է գրաւում աշխարհում և, ինքն ուզելու, կարող է իր պայմանները թելադրել ընտրել հաց պատուող պետութիւններին: Սակայն, մի շարք անբարեխաղ տեսակական և վարչական պայմաններին շնորհիւ, նա ոչ միայն չի կարողանում հայի գինը պահել իր արժանաբար բարձրութեան վրայ, այլ ընդհանրապէս ցածրացում է և գրանով զիստում է և իրան, և միև արտադրող երկրներին, ինչպէս օրինակ՝ Կանադային, Հիւսիսային Ամերիկային Միացեալ Նահանգներին, որոնց անբաւականութիւնը և զարկիւն է յարկանում գնելի ցցուի պատճառով: Եթէ ի նկատի ունենանք, որ հացահատիկ արտադրող միւս պետութիւնների բերքը այս տարի այնքան էլ լաւ չէ, նոյնպէս և պատուող երկրներից շատերին, պետք է ներկայից, որ Ռուսաստանից այս տարի կարող է արտահան մաս արտահանել մտ 800,000,000 - 1,000,000,000 փութ հացահատիկ (1900 թիւին արտահանել է 756 միլիոն փութ): Այդ հակայական բանակը արտահանում է նոյնպէս մի քանի խոշոր հացահատիկներ, որոնք իրենց ցանցը տարածել են ամբողջ Ռուսաստանի վրայ և հարպիկ գործակալների միջցով հայը գնում են գիւղացիներին և կայանաւորներին: Գիւղացիների և առհասարակ եր-